

vitosti jsou větším továrním podnikem, tvořícím jeden celek Stěžovatel, československý stát, tento úsudek nenapadá, uplatňuje jen, že z pozemkové knihy není patrné, že se nedoplatky týkají provozu podniku na prodané nemovitosti. To je však nepřipustnou novotou a není tímto nedoloženým tvrzením vyvrácena skutečnost plynoucí z odhadního protokolu, že se živnost povinného provozovala na vydražené nemovitosti. Nezáleží na tom, zda z pozemkové knihy neplyne, že pro knihovně zajištěný nedoplatek dávky ještě trvá přednostní zákonné zástavní právo, či zda zaniklo promlčením. Stačí, plyne-li to z přihlášky k rozvrhu, an její obsah v tom směru nebyl popřen. Ježto knihovně zajištěné nedoplatky pojistného požívají přednostní zástavní právo za týchž podmínek, jako daň výdělková, a ježto není potřebí zajištěné nedoplatky přihlašovat ke dražbě a ježto podle nepopřené obsahu přihlášky k rozvrhu jde o nedoplatky nikoli starší dvou let (§ 173 zákona čis. 221/24 v doslovu zákona čis. 184/28 a § 265 ods. (2) čis. 1 zákona o přímých daních), a pokud šlo o starší nedoplatky, byly tyto nedoplatky do dvou let od splatnosti knihovně zajištěny podle § 265 třetí odstavce zákona o osobních daních, jakž plyne z knihovního výtahu, nepromlčelo se přednostní zástavní právo pro ně, a správně byly okresní nemocenské pokladně přiznány k úhradě z nejvyššího podání (srov. jud. čis. 150).

Ani dovolací rekurs okresní nemocenské pojišťovny proti nepřikázání nezajištěných nedoplateků pojistného k úhradě z nejvyššího podání není opodstatněn. Tato rekurentka si neprávem stěžuje na to, že jí nebyly přikázány útraty 700 Kč a 1.201 Kč, jež byly započteny nesporně do knihovně zajištěné pohledávky na nedoplatecích v částkách 1.568 Kč, 1.562 Kč 05 h a 7.260 Kč 30 h, jež jí byly jako zajištěné knihovní pohledávky přikázány z nejvyššího podání, takže tímto přikázáním byly uhrazeny i ony útraty. Že do zajištěných pohledávek 1.562 Kč 05 h a 7.260 Kč 30 h ony útraty pojaty nebyly, v dovolacím rekursu stěžovatelka ani netvrdí. Rovněž neprávem má tato rekurentka za to, že jí měly býti přiznány z nejvyššího podání pohledávky nedoplateků za posledních osmnáct měsíců před příklepem v částkách 18.341 Kč 13 h a 1.448 Kč 60 h z toho důvodu, že byli uspokojeni knihovní věřitelé, jsoucí v pořadí za vymáhajícím věřitelem. Není tomu tak. Tyto pohledávky bylo bý lze přiřknouti před pohledávkami ostatních knihovních věřitelů jen tehdy, kdyby byli uspokojeni v š i c h n i vymáhající věřitelé, tedy i ti, kteří k dražebnímu řízení přistoupili. Tomu tak nebylo, ježto se nedostalo na tři vymáhající věřitele. Nesprávný jest názor, že měly býti nedoplatky pojistných dávek přikázány bez ohledu na jejich přihlášku k dražbě, ježto prý může nastati případ, že se okresní nemocenská pojišťovna ani nedoví o dražbě a nemůže tedy nedoplatek k ní přihlásiti. To se nestalo, ježto pojišťovna byla o dražebním roku vyrozuměna.

Čís. 10639.

Bylo-li nabyto nadzástavního práva na knihovní pohledávce před poznámkou žaloby, k níž bylo pak uznáno na nejsoucnost pohledávky

a zástavního práva, nemohla, a to ani výmazem, zaniknouti tato pohledávka proti pohledávce zajištěné na ní nadzástavním právem.

Vymáhající věřitel nepožívá ochrany důvěry ve veřejné knihy co do exekučního nabytí nadzástavního práva na hypotekárních pohledávkách.

(Rozh. ze dne 21. března 1931, Rv II 400/30.)

Na nemovitostech žalované strany (manželů Jindřicha a Anny H-ových) vázla pohledávka Josefa V-a 240.000 Kč. Podle dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 bylo na této pohledávce vloženo zástavní právo pro pohledávku Pozemkového ústavu 240.000 Kč. Usnesením ze dne 17. dubna 1928 byla pohledávka Josefa V-a pro vykonatelnou pohledávku Pozemkového ústavu 240.000 Kč zabavena a přikázána tomuto ústavu k vybrání. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Pozemkový ústav na žalovaných zaplacení dlužných úroků. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Podle rozsudku ze dne 20. března 1928 Ck II 128/27 byla kupní smlouva ze dne 27. září 1926, podle níž bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku Josefa V-a 240.000 Kč s přísl. na nemovitostech žalované strany, zrušena a Josef V. byl uznán povinným podepsati vkladu schopnou listinu, na jejímž základě by manželé Jindřich a Anna H-ovi mohli vložit výmaz zástavního práva pro pohledávku 240.000 Kč s přísl. proti tomu, že H-ovi vrátí V-ovi dva autobusy s přísl. Rozsudek ten nabyt právní moci teprve dnem 14. února 1929. Soudní dvůr má za dokázané tyto okolnosti: Na nemovitostech žalované strany vložena jest podle kupní smlouvy ze dne 27. září 1926 pohledávka Josefa V-a ve výši 240.000 Kč. Podle dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 vloženo jest na této pohledávce zástavní právo pro pohledávku žalujícího ústavu ve výši 240.000 Kč s přísl. Usnesením tohoto soudu ze dne 17. dubna 1928 Ck II 88/28 byla tato pohledávka Josefa V-a v exekuční věci vedené proti němu pro pohledávku 240.00 Kč pro žalující ústav zabavena a žalujícímu ústavu přikázána k vybrání. Podle kupní smlouvy ze dne 27. září 1926 zavázali se žalovaní, že nedoplatek tržové ceny 240.000 Kč zaplatí do 27. září 1931 a že tento nedoplatek budou mezitím 7% půlročně pozadu úrokovati. Není proto správné tvrzení žalované strany, že pohledávka 240.00 Kč byla i s úroky dne 27. září 1931 splatná. Dále má soud za prokázáno, že žalovaný dluží žalující straně 7%ní úroky ze 240.000 Kč, nikoliv od 27. září 1926, nýbrž teprve od 27. března 1927 do 27. března 1928, t. j. úroky ve výši 16.800 Kč. Je sice pravda, že kupní smlouva byla rozhodnutím krajského soudu ze dne 20. dubna 1928 Ck II 128/27 jako neplatná zrušena a Josef V. odsouzen zaplatiti 100.000 Kč a podepsati listinu, na jejímž základě by mohli manželé H-ovi vložit výmaz zástavního práva pro pohledávku 240.000 Kč na uvedených nemovitostech, to však, jak uvedeno, mělo se státi proti vzájemnému plnění druhé strany. Dále jest správné, že na základě usnesení ze dne 11. dubna 1927 Ck II 128/27 byla zapsána poznámka žaloby při řečených nemovitostech a při pohledávce Josefa V-a 240.000 Kč, a to poznámka žaloby

o neplatnost smlouvy a o výmaz zástavního práva. Rozsudek ten však nabyl právní moci teprve dne 14. února 1929. Jest dokázáno, že podle usnesení ze dne 17. ledna 1927 č. d. 16/27, tedy před poznámkou žaloby, bylo na základě dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 vloženo nadzástavní právo pro 240.000 Kč s 8—10%ními úroky a 8—10%ními úroky z prodlení pro Pozemkový ústav na pohledávce Josefa V-a 240.000 Kč na nemovitosti váznoucí a na základě usnesení okresního soudu ze dne 19. února 1927 č. d. 252/27 stalo se totéž na ostatních nemovitostech. Usnesení čis. d. 16/27 bylo doručeno podle doručujících lístků Jindřichu H-ovi dne 19. února 1927 a Anně H-ové téhož dne. Usnesení čis. d. 858/27 doručeno bylo Jindřichu a Anně H-ovým dne 22. března 1927. Strana žalovaná namítá, že se dověděla o postupu pohledávky 240.000 Kč na žalující ústav teprve z dopisu tohoto ústavu ze dne 18. srpna 1927. Dále namítá, že Josef V. postoupil žalující straně svou pohledávku a zřídil nadzástavní právo, by se zbavil svého majetku na úkor věřitelů, a že prý valuta podle dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 nebyla vyplacena. Soud však má za prokázáno, že zápůjčka 240.000 Kč na základě dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 byla skutečně Pozemkovým ústavem Josefu V-ovi vyplacena. Zjištěno bylo, že usnesení čis. d. 16/27 podle doručujících lístků doručeno bylo Jindřichu a Anně H-ovým dne 19. února 1927 a usnesení okresního soudu čis. d. 858/27 bylo žalovaným doručeno dne 22. března 1927. Žalovaní sice namítali, že tato usnesení nepřevzali, soud však má za dokázáno, že usnesení ta, která převzal zřízenec K. pro žalované, byla K-em buď v týž den nebo v nejbližších dnech doručena. Soud má za dokázáno, že žalovaný Jindřich H. již před tím, než počal spor s Josefem V-em Ck II 128/27, byl v Pozemkovém ústavě a věděl, že na pohledávce Josefa V-a 240.000 Kč vázne nadzástavní právo pro pohledávku žalující strany v téže výši. Ostatně žalovaný Jindřich H. ad informandum tážán doznal, že již několik dní před 5. dubnem 1927 zvěděl o tom, že pohledávka V-ova 240.000 Kč byla postoupena Pozemkovému ústavu. Soud má také za to, že okolnost tuto žalovaný sdělil také své manželce Anně H-ové. Strana žalovaná uvedla posléze, že postoupil V. zmíněnou pohledávku žalující straně v podvodném úmyslu, by se zbavil veškerého majetku. Okolnost tuto žalovaná strana však nijak neprokázala a nemohl ji míti soud za dokázanou, neboť neoznámila žalovaná strana svědky, které o té okolnosti vésti chtěla, a ani jiné doklady o tom nepředložila. Následkem uvedených okolností má soud za prokázáno, že žalující straně skutečně pohledávka na úrocích přísluší. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

D ů v o d y : Odvolatelé, provádějící odvolací důvod nesprávného právního posouzení, vytýkají prvnímu soudu, že přehlíží, že nejde tu o hypotekární žalobu, že také přehlíží, že žalobce opírá svůj nárok o usnesení ze dne 17. dubna 1928 a že se nezabývá okolností, že pohledávka právě zmíněná byla V-em žalobci postoupena, a dovozují, že ať žalobce uplatňuje svou pohledávku na základě postupu nebo na základě soudního příkázání, že vždy uplatňuje původní pohledávku Josefa V-a z kupní smlouvy ze dne 27. září 1926 a že proto žalovaní mohou uplatňovati

proti žalobci veškeré námitky, které má proti původnímu věřiteli. K posouzení odůvodněnosti těchto vývodů odvolatelových třeba si ujasnit, že žalobce opřel žalobní nárok jednak o dlužní úpis ze dne 13. ledna 1927, podle kterého zřídil mu jeho dlužník Josef V. právo nadzástavní na pohledávce za žalovanými zajištěné na nemovitostech žalovaných a o usnesení ze dne 17. dubna 1928, podle kterého byla mu exekucí pohledávka V-ova zabavena a přikázána, že navrhl odsouzení žalovaných k solidárnímu zaplacení zažalovaných úroků, aniž to žádal na žalovaných jako na majitelích určitých nemovitostí, z nichž hodlá dojíti uspokojení svého nároku. Jest tedy zřejmo, že tu nejde o hypotekární žalobu a že žalovaní jsou žalováni jako osobní dlužníci. Jest také nesporno, že žalovaní jakožto majitelé nemovitostí, na nichž vážne zmíněná pohledávka V-ova, nebyli před soudním zabavením a přikázáním pohledávky v žádném právním poměru k žalobci. Pokud žalobce opírá žalobní nárok o dlužní úpis ze dne 13. ledna 1927, nelze mu vyhověti, poněvadž vklad práva podzástavního na základě dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927, který nahrazuje uvědomění dlužníků, žalovaných, o provedeném podzástavním právu, měl v zápětí, že od toho dne, od 13. ledna 1927, mohli žalovaní platiti svému původnímu věřiteli, V-ovi, nebo podzástavnímu věřiteli, žalobci, vždy jen za souhlasu druhého věřitele (§ 455 obč. zák.). I kdyby tedy nebylo došlo k pravoplatnému rozsudku ze dne 20. března 1928, jímž byla kupní smlouva ze dne 27. září 1926 a v jejím důsledku vklad práva zástavního pro Josefa V-a uznány za neplatné, nebyli by žalovaní ani mohli jednostranně uspokojiti podzástavního věřitele, žalobce. Tím méně jsou povinni platiti úroky žalobci jakožto podzástavnímu věřiteli nyní, když byla pravoplatně uznána nejsoucnost pohledávky a zástavního práva Josefa V-a, a tím padla i jsoucnost podzástavního práva žalobcova. O soudní usnesení ze dne 17. dubna 1928 žalobce žalobní nárok důvodně opřít rovněž nemůže, neboť žaloba o neplatnost smlouvy a o výmaz zástavního práva Josefa V-a byla v pozemkové knize poznamenána dne 11. dubna 1927, takže v době, kdy bylo povoleno zabavení a přikázání pohledávky V-ovy pro žalobce, mohl se tento o spornosti pohledávky z pozemkové knihy přesvědčiti a není tedy chráněn důvěrou v pozemkovou knihu (§ 443 obč. zák.). Ostatně dopis žalobcův ze dne 18. srpna 1927, kterým tento oznamuje žalovaným, že mu V. postoupil svou pohledávku za žalovanými a žádá na nich zaplacení dlužných úroků, staví další postup žalobce do divného světla, an žádal o zabavení a přikázání pohledávky V-ovy, což mu bylo povoleno usnesením ze dne 17. dubna 1928, ačkoliv podle obsahu zmíněného dopisu byl již vlastníkem pohledávky, takže její zabavení a přikázání bylo vyloučeno.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání je odůvodněné, neboť sporná věc nebyla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce správně. Přisvědčiti jest odvola-

címu soudu jen potud, že žalobce opřel žalobní nárok jednak o dlužní úpis ze dne 13. ledna 1927, podle něhož zřídil mu jeho dlužník Josef V. nadzástavní právo na pohledávku, která mu příslušela proti žalovanému a byla zajištěna na nemovitostech žalovaného, jednak o usnesení soudu první stolice ze dne 17. dubna 1928, podle něhož byla mu řečená knihovní pohledávka Josefa V-a jako taková zabavena — a to podle spisů Ck II 88/22/3 podle form. 288 —, tudíž knihovním poznamenáním vykonatelnosti, an žalobce měl již na knihovní pohledávce nabyté smluvní právo nadzástavní a současně mu byla přikázána k vybrání. Jest přisvědčiti odvolacímu soudu i v tom, že nejde o hypotekární žalobu, že žalovaní jsou žalováni jako osobní dlužníci, že však jsou majiteli zavalených nemovitostí, na kterých vázne pohledávka Josefa V-a. Jinak odvolacímu soudu nelze přisvědčiti. Odvolací soud předpokládá, že rozsudkem soudu první stolice ze dne 20. března 1928 Ck II 128/27 uznána byla právoplatně nejsoucnost pohledávky a zástavního práva Josefa V-a, a z toho usuzuje, že tím zanikla i jsoucnost nadzástavního práva žalobcova. Tento právní názor nelze schváliti. Žalobce nabyt nadzástavního práva pro svou podle dlužního úpisu ze dne 13. ledna 1927 skutečně vyplacenou zápůjčku 240.000 Kč před poznámkou žaloby č. j. Ck II 128/27, dne 14. dubna 1927 v pozemkové knize vykonanou, a bylo usnesení o zřízení nadzástavního práva žalovaným doručeno dne 19. února 1927. Podle právního pravidla § 51 knih. zák. nemohla zaniknouti pohledávka Josefa V-a proti nadzástavním právem zajištěné pohledávce žalobcově ani jejím výmazem. Jest tedy úsudek odvolacího soudu o zániku jsoucnosti nadzástavního práva žalobcova pochybený. Ale jest i předčasný. Odvolací soud osvojil si sice všechna zjištění soudu první stolice, ale nedbá jich, neboť v rozporu s nimi a i v rozporu se spisy nedbá toho, že rozsudečný výrok soudu první stolice ze dne 20. března 1928, Ck II 128/27 byl učiněn proti tomu, že žalovaní vrátí Josefu V-ovi dva autobusy, a že nikde ve sporu nebylo tvrzeno, že by tak žalovaní opravdu učinili, jakož i nedbá toho, že řečený rozsudek nabyt právní moci teprve dne 14. února 1929. Žalobce neopíral žalobní nárok o oba svrchu uvedené důvody, o každý zvláště a jednotlivě, nýbrž opíral jej o oba řečené důvody společně a v jejich souvislosti. Odvolací soud míní, že se dovolatel nemůže opírat o soudní usnesení ze dne 17. dubna 1928, č. j. Ck II 88/28, poněvadž není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu. Ani k tomuto právnímu názoru nemůže se dovolací soud přidati, ježto jde o vymáhajícího věřitele a o nabytí nadzástavního práva v exekuci. Otázkou důvěry ve veřejné knihy při exekučním nabytí nadzástavního práva na hypotekární pohledávce zabýval se nejvyšší dvůr soudní ve Vídni v plenissimárním rozhodnutí ze dne 13. ledna 1909, Rv I 2049/8, kniha jud. čís. 188, uveřejněném v úřední sbírce pod čís. 1149, ve sbírce Gl. U. N. F. čís. 4499 a dovořil z důvodů v tomto rozhodnutí zevrubně uvedených, že vymáhající věřitel nepožívá ochrany důvěry ve veřejné knihy ve příčině exekučního nabytí nadzástavního práva na hypotekárních pohledávkách. Rozhodnutím sb. n. s. čís. 7530 si nejvyšší soud osvojil důvody tohoto rozhodnutí. Důvody řečeného plenissimárního

rozhodnutí uvádějí zejména velmi případně pro souzenou věc, že exekuční řád připouští exekuci jen na jmění dlužníkovu (§§ 37, 170 čís. 5, 253 třetí odstavec, 263, čl. XXVIII. uvozovacího zákona k exekučnímu řádu), a že, není-li hypotekární pohledávka, na kterou jest vedena exekuce, již po právu, nebylo by exekucí zasaženo jmění dlužníkovu, nýbrž jmění vlastníka hypotéky, který není dlužníku zavázán. V souzeném případě žalobce usnesením ze dne 17. dubna 1928, Ck II 88/28 exekucí zabavením (to jest knihovním poznamenáním vykonatelnosti — § 320 první odstavec druhá věta ex. řádu) a příkázáním k vybrání ve skutečnosti jediné možným způsobem realizoval smluvně nabyté a po právu i proti žalovaným účinné nadzástavní právo na knihovní pohledávce Josefa V-a, které v poměru k vlastníkům hypotéky, k žalovaným, ani po právoplatném rozsudku soudu první stolice ze dne 20. března 1928, Ck II 128/27 proti němu se zřetelem k ustanovení § 51 knih. zák. nezaniklo, a proto jest jeho žalobní nárok z ostatních soudem první stolice uvedených a dovolacím soudem potud schvalovaných důvodů po právu. Bylo tedy změnou napadeného obnoviti správný rozsudek soudu první stolice.

Čís. 10640.

Směnečný zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928.

Směnka, uvádějící několik platebních míst, není neplatná. Nevývratná domněnka § 3 čís. 7 zák. o tom, že první místo, uvedené mezi několika místy v adrese, platí za místo platební, nepředpokládá, že byl udán jen jeden směnečník.

Nebyla-li udána osoba rozdílná od směnečníka, třebaže šlo o směnku domicilovanou, není k zachování práv proti příjemci třeba protestu proti domiciliátu.

Podpis rukojmího v Rakousku zavazuje i bez rukojemské doložky.

Pokud směnečný závazek nezanikl, kryjí směnky dluh z úvěru a splátky v mezích úvěru na dluh z něho konané hlavním dlužníkem mění výši úvěrního dluhu, ale nelze je odpočísti jen na směnečný dluh.

Skončení úvěrního poměru nelze spatřovati v tom, že věřitel vyplní krycí směnky dnem splatnosti.

(Rozh. ze dne 21. března 1931, Rv II 836/30.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h
t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Po právní stránce nelze dovolatelům přisvědčiti. Nelze jim dáti za pravdu, že směnky nelze proti nim uplatnit proto, že v adrese jest uvedena firma F. a u ní místo »Brno« a dále jména žalovaných s místem »Videň«. Podle § 3 čís. 7 sm. zák. má směnka obsahovati údaj místa,